

N:o 137.

Ank. till Riksd. kansli den 30 april 1909 kl. 1 e. m.

*Utlåtande i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen
angående anslag till nybyggnad för allmänna barnbörds-
huset i Stockholm m. m.*

(2 U. A.)

I en den 26 nästlidne mars till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling öfverlämnad proposition (n:o 156) har Kungl. Maj:t under åberopande af bilägd utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden samma dag föreslagit Riksdagen att — under medgifvande, att till allmänna barnbördshuset i Stockholm må å kungl. Djurgården inom området närmast norr om den s. k. Idrottsparken med nyttjanderätt tillsvidare, intill dess Kungl. Maj:t med Riksdagens samtycke förordnar om markens användande för annat ändamål, afgiftsfritt och i öfrigt på de villkor, Kungl. Maj:t bestämmer, till tomtplats för nya byggnader för allmänna barnbördshuset upplåtas erforderlig mark inom gränser, som af Kungl. Maj:t fastställas i hufvudsaklig enlighet med omfattningen af ett å en i statsrådsprotokollet omförmäld karta med n:o 2 betecknad område — för uppförande å den upplåtna tomplatsen af nya byggnader för allmänna barnbördshuset i hufvudsaklig öfverensstämmelse med i statsrådsprotokollet omförmälda, af arkitekten Gustaf Wickman uppgjorda ritningar med tillhörande kostnadsförslag äfvensom för anskaffande af nya inventarier för barnbördshuset dels besluta, att ett belopp intill 574,860 kronor skall af riksgäldskontoret förskottsvis utbetalas, på sätt Kungl. Maj:t bestämmer, för att återgäldas i den mån den allmänna barnbördshuset tillhöriga fastigheten n:o 3 kvarteret Murmästaren i Stockholm varder försäld och köpeskilling därför inflyter, dels bevilja ett anslag af 364,640 kronor, att till statsverket återbäras i den mån nämnda köpeskilling kan komma att öfverstiga

574,860 kronor, dels ock af detta anslag på extra stat för år 1910 anvisa 150,000 kronor.

I afseende å den utredning, som förebragts till stöd för framställningen, tillåter sig utskottet hänvisa till hvad chefen för ecklesiastikdepartementet i ärendet anfört till ofvanberörda statsrådsprotokoll.

*Utskottets
yttrande.*

Den sedan snart tjugu år tillbaka första gången väckta och vid olika tillfällen återupptagna frågan om anskaffande af tidsenlig lokal för allmänna barnbördshuset, hvilken fråga under årens lopp blifvit af alltmer trängande natur, har genom det nu föreliggande förslaget erhållit en lösning, som, enligt utskottets mening, kan i hufvudsak betraktas såsom tillfredsställande. Förslaget afser att å en å norra Djurgården belägen tomt, som af Kungl. Maj:t och Riksdagen under nyttjanderätt upplåtes, uppföra det nya barnbördshuset samt att kostnaderna härför, tillhoppa 997,000 kronor, skulle betäckas, dels af barnhusinrättningen tillhöriga, för sådant ändamål fonderade medel, 57,500 kronor, dels af inflytande köpeskillning vid försäljning af inrättningens nuvarande fastighet vid Handverkargatan, förslagsvis upptagen till 574,860 kronor, dels ock af det extra anslag å 364,640 kronor, som nu af Riksdagen äskas. Innan berörda köpeskillning blefve för ändamålet disponibel, skulle beloppet ifråga förskjutas af riksgäldskontoret och skulle, i den mån köpeskillningen därtill lämnar tillgång, jämväl statsanslaget af densamma återgäldas.

Beträffande då först sättet för anskaffande af tomt för det nya barnbördshuset har utskottet funnit den i sådant afseende föreslagna platsen strax norr om den s. k. Idrottsparken å norra Djurgården vara för ändamålet väl lämpad och har intet att erinra mot att densamma tillsvidare under nyttjanderätt afgiftsfritt upplåtes.

Vidkommande härefter kostnaderna för byggnadernas uppförande och inredning, såsom ofvan nämnts beräknade till 997,000 kronor, däribland 60,000 kronor för särskildt boställshus för direktor vid barnbördshuset, har utskottet, som granskat de i ärendet upprättade ritningar och kostnadsförslag, icke kunnat undgå att finna dessa kostnader synnerligen högt tilltagna. Särskildt skarpt framträder det höga beloppet vid jämförelse mellan nu föreliggande, under år 1908 utarbetade förslag och ett år 1906 eller endast två år förut framlagdt och sedermera till det nu förevarande omarbetadt förslag. Detta sistnämnda slutar nämligen, fränsedt en räntepost å 30,000 kronor, som icke har någon motsvarighet i Kungl. Maj:ts förslag, å 738,500 kronor, eller sålunda å ett 258,500 kronor mindre belopp än det föreliggande. Ökningen i byggnadskostnaderna i 1908 års förslag har delvis förorsakats af att i förslaget upptagits ej mindre 7

särskilda platser för hafvande kvinnor före förlossningen än äfven kontor och bostad för kamreraren, särskildt rum för den tjänstgörande läraren som bostadsrum för såväl en blifvande underläkare som 8 medicine kandidater utöfver de 12 som för närvarande under deras tjänstgöring å barnbördshuset hafva sin bostad därstädes. Anledningen till sistnämnda åtgärd är ett af karolinska mediko-kirurgiska institutets lärarekollegium gjordt uttalande om önskvärdheten af att antalet bostadsrum för de tjänstgörande ökades, då det låge i undervisningens intresse, att de studerande kunde samlas till de jämförelsevis sällsynta förlossningsfall, som genom sina afvikelser från det normala vore i särskildt hög grad instruktiva, men att detta emellertid vore svårt att åstadkomma, om ett stort antal af de tjänstgörande bodde spridda i staden. Utskottet, som visserligen varit tvetsamt om behöfligheten af den sålunda föreslagna anordningen, har emellertid efter inhämtande af upplysningar om den synnerliga vikt ur undervisnings-synpunkt, som vederbörande lärare fästa vid förslaget i denna del, ej velat motsätta sig detsamma och har utskottet ej heller i öfrigt ansett sig böra påyrka någon nedsättning i det för själftva barnbördshusets uppförande och inredande beräknade beloppet. Utskottet vill emellertid uttala sin bestämda förmodan att besparingar under arbetets utförande kunna göras och sin förväntan att sådana besparingar jämväl blifva gjorda.

Beträffande förslaget om uppförande vid barnbördshuset af boställsbyggnad för anstaltens direktor, hafva, såsom af statsrådsprotokollet framgår, meningarna varit delade ifråga om behovet af att direktor vore boende vid anstalten, i det att barnhusinrättningens direktion, karolinska institutets lärarekollegium och universitetskanslern ansett ett sådant behof oafvisligen föreligga, under det att medicinalstyrelsen uttalat, att nödvändighet ej förefunnes att inom inrättningen bereda bostad åt direktor. Vid sådan förhållande och då utskottet anser den för direktorsbostaden beräknade kostnaden, 60,000 kronor, synnerligen hög samt handlingarna i ärendet icke, såvidt utskottet kunnat finna, innehålla något kostnadsförslag, af hvilket berörda belopp i detalj framgår, har utskottet funnit, att med frågans afgörande tillsvidare bör kunna anstå och detta så mycket hellre som ett uppskof med uppförandet af ifrågavarande boställshus, som är afsedt att utgöra en fristående byggnad, icke lärer behöfva leda till någon förändring i byggnadsplanen eller den därför uppgjorda kostnadsberäkningen i öfrigt. Utskottet anser sig alltså böra tillstyrka, att det för direktorsbostaden beräknade beloppet af 60,000 kronor icke för närvarande beviljas och att det begärda extra anslaget sålunda minskas med motsvarande belopp.

Hvad Kungl. Maj:t föreslagit i afseende å sättet för de erforderliga medlens anskaffande, har icke gifvit utskottet anledning till erinran.

På grund af hvad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må

a) medgifva, att till allmänna barnbördshuset i Stockholm må å kungl. Djurgården inom området närmast norr om den s. k. Idrottsparken med nyttjanderätt tills vidare, intill dess Kungl. Maj:t med Riksdagens samtycke förordnar om markens användande för annat ändamål, afgiftsfritt och i öfrigt på de villkor, Kungl. Maj:t bestämmer, till tomplats för nya byggnader för allmänna barnbördshuset upplåtas erforderlig mark inom gränser, som af Kungl. Maj:t fastställas i hufvudsaklig enlighet med omfattningen af ett å en i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 26 mars 1909 omförmäld karta med n:o 2 betecknad område,

b) besluta, att, för uppförande å den upplåtna tomplatsen af nya byggnader för allmänna barnbördshuset i hufvudsaklig öfverensstämmelse med i statsrådsprotokollet omförmälda, af arkitekten Gustaf Wickman uppgjorda ritningar med tillhörande kostnadsförslag äfvensom för anskaffande af nya inventarier för barnbördshuset ett belopp intill 574,860 kronor skall af riksgäldskontoret förskottsvis utbetalas, på sätt Kungl. Maj:t bestämmer, för att återgäldas i den mån den allmänna barnbördshuset tillhöriga fastigheten n:o 3 kvarteret Murmästaren i Stockholm varder försåld och köpeskilling därför inflyter,

c) för berörda ändamål bevilja ett anslag af 304,640 kronor, att till statsverket återbäras i den mån nämnda köpeskilling kan komma att öfverstiga 574,860 kronor,

d) af detta anslag på extra stat för år 1910 anvisa 150,000 kronor.

Stockholm den 30 april 1909.

På statsutskottets vägnar.

G. BILLING.